

УДК 616.89

М. Ю. Полив'яна
МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ПОРУШЕНЬ МИСЛЕННЯ
У ХВОРИХ НА ШИЗОФРЕНІЮ

Український НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України, м. Київ

Характерною ознакою мислення хворих на шизофренію є однакова вірогідність актуалізації суттєвих і латентних властивостей предметів. Тому від ступеня детермінованості експериментального завдання, яке пропонується пацієнту, залежить і можливість його багатозначного рішення.

Для визначення особливостей шизофренічного мислення в патопсихології зазвичай використовують методику класифікації та методику виключення. Ці методики суттєво відрізняються одна від одної. Інструкція для здійснення класифікації характеризується меншою однозначністю, сама методика допускає значно більшу кількість можливих рішень.

З використанням обох методик проведено експериментально-психологічне дослідження 23 хворих на шизофренію на етапі маніфестації психозу. Виявлено, що найбільша кількість помилкових рішень за шизофренічним типом спостерігалась при застосуванні методики класифікації в її предметному варіанті. Відмічалась недостатня цілеспрямованість мислення, хворі здійснювали класифікацію на різних рівнях узагальнення:

створювали значну кількість паралельних груп, були не в змозі віднести багато карток до якої-небудь групи. Відмічались прояви різноплановості суджень. У той же час більшість завдань методики виключення хворі виконували правильно.

Розлади мислення у процесі захворювання не є найбільшими за своєю структурою й об'ємом. Тому ті ж самі методики ми використали під час обстеження 36 хворих із вираженим апато-дисоціативним дефектом. Результативність обох методик в експерименті виявилась приблизно однаковою. Тобто в ініціальній стадії шизофренічного процесу валідність двох методик була різною, а у випадку хроніфікації захворювання і формування у хворих дефекту валідність методик урівнювалась. Цей факт може бути пояснений різницею у структурі самих методик, а саме – наявністю чи відсутністю жорсткої інструкції і ступенем детермінованості завдань.

Таким чином, для раннього виявлення порушень мислення шизофренічного спектра слід використовувати методику класифікації, яка є більш надійною і валідною саме на ініціальній стадії захворювання.